

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

Πολυπολιτισμικότητα και Σχεδιασμοί Μάθησης

8: Αναστοχαστικά αναλυτικά προγράμματα
(reflective curriculum)

Αρβανίτη Ευγενία

ΤΕΕΑΠΗ, Πανεπιστήμιο Πατρών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο

που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο

που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Σημείωμα Αναφοράς

- Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Αρβανίτη Ευγενία 2015. «Πολυπολιτισμικότητα και Σχεδιασμοί Μάθησης». Έκδοση: 1.0. Πάτρα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <https://eclass.upatras.gr/courses/PN1548/>

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Πατρών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σκοπός ενότητας

- Να αναλυθεί η έννοια της αναστοχαστικής νεωτερικότητας
- Να συζητηθούν όροι όπως μιμητική, αυθεντική και αναστοχαστική/ μετασχηματιστική παιδαγωγική

Αναστοχαστική νεωτερικότητα(1)

- Η κοινωνία λόγω του συνεχούς μετασχηματισμού, των αλλαγών, των ανατροπών και της ανασφάλειας έχει χαρακτηριστεί ως *κοινωνία του ρίσκου*.
- Η σύγχρονη εξελικτική φάση της μετανεωτερικότητας έχει χαρακτηριστεί και ως περίοδος της νέας νεωτερικότητας (new modernity)

Αναστοχαστική νεωτερικότητα(2)

- Η περίοδος της νέας νεωτερικότητας προσδιορίζεται όλο και περισσότερο από την τάση του συγχρόνου κόσμου για αναστοχασμό και αναστοχαστική δράση (reflexivity) απέναντι στην
 - πολύπλευρη κοινωνικοοικονομική και πολιτισμική ανάπτυξη της κοινωνίας της γνώσης
 - και απέναντι στις νέες ανάγκες, ανασφάλειες και ανισότητες (Beck, 1992 & 1997, Appadurai 1996, Bauman 2000).
- Αυτή ακριβώς η φάση της νεωτερικότητας ονομάζεται *αναστοχαστική νεωτερικότητα* (reflexive modernization) (Beck, Giddens & Lash, 1994).

Χαρακτηριστικά νεωτερικότητας

- Η εντατικοποίηση της διαφορετικότητας/ ποικιλομορφίας (diversity).
- Ο μετασχηματισμός στις κοινότητες μάθησης
- Ο ρόλος των κοινωνικών πρωταγωνιστών

1. Διαφορετικότητα

- Στο πλαίσιο μιας κοινότητας μάθησης η διαφορετικότητα αφορά:
- Τις μικτές δημογραφίες (όπως π.χ τις διαφορές λόγω φύλου, ηλικίας, εθνικότητας, εντοπιότητας, κοινωνικο-οικονομικής τάξης, μόρφωσης και τις ειδικές ανάγκες και
- Τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των κοινωνικών βιογραφιών των ατόμων (lifeworlds)
 - π.χ. την εμπειρία,
 - τα ενδιαφέροντα και τους προσανατολισμούς,
 - τις αξίες,
 - τις προδιαθέσεις και τις ευαισθησίες,
 - την επικοινωνία και το διαπροσωπικό ύφος,
 - το διαφορετικό ύφος μάθησης και σκέψης, και
 - τον τρόπο ζωής (Kalantzis & Cope, 2005)

2. Κοινότητες μάθησης & μετασχηματισμός

- Σημαντικός παράγοντας παραγωγής, αναδόμησης και μετασχηματισμού της γνώσης αναδεικνύεται το σχολείο και οι μέτοχοι της κοινότητας μάθησης.
 - Τα **σχολεία λειτουργούν ως μαθησιακές κοινότητες** παραγωγής γνώσης (learning communities), που σχεδιάζουν μαθησιακές εμπειρίες για συνεργατική, ευέλικτη και μετασχηματίζουσα μάθηση (Slattery, 2006).
- Οι **σχέσεις** μεταξύ των **μετόχων** ενός οργανισμού μάθησης αναδιαρθρώνονται.
- Ο **διάλογος** (μεταξύ εκπαιδευτικών, μαθητών, γονιών, ειδικών, κριτικών φίλων, κτλ) είναι το δυναμικό στοιχείο διαμόρφωσης, διαπραγματεύσεως και σχεδιασμού της μάθησης που αναδεικνύει την πολιτισμική διαφορετικότητα.
- Η μάθηση αποτελεί επιπλέον μια **ανοιχτή διαδικασία** και αναδεικνύεται μέσα από ποικίλες, συγκροτημένες και δημιουργικές γνωστικές διαδικασίες με σκοπό την ανάπτυξη νέων ικανοτήτων.

3. Κοινωνικοί πρωταγωνιστές

- ο ρόλος των κοινωνικών πρωταγωνιστών (agencies, social actors, reflective practitioners, agents of change) καθίσταται όλο και πιο σημαντικός απέναντι στη νέα ομοιογενοποίηση.
- *Οι κοινωνικοί πρωταγωνιστές*
 - βρίσκονται σε κατάσταση ενεργητικής και αναστοχαστικής αντιπαράθεσης με τις ποικίλες πτυχές της παγκοσμιοποίησης, αξιοποιώντας νέα εργαλεία αυτοκαθορισμού, ερμηνείας και δράσης.
 - Επηρεάζουν τα πεδία, τις διαδικασίες και τα θέματα της λήψης των αποφάσεων δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για κοινωνική αλλαγή και μετασχηματισμό.

Κοινότητες μάθησης & κοινωνικοί πρωταγωνιστές

- οι εκπαιδευτικοί οργανισμοί και οι μέτοχοι των μαθησιακών τους κοινοτήτων (learning communities) αποτελούν σημαντικούς φορείς αλλαγής που επαναοριοθετούνται και αναλαμβάνουν νέες υπευθυνότητες και δράσεις.
- Ο ρόλος των κοινωνικών πρωταγωνιστών είναι συνυφασμένος με την έννοια της εξειδίκευσης των τάσεων της παγκοσμιοποίησης στις τοπικές ιδιαιτερότητες.

Δραστηριότητα

- Στο πλαίσιο της νεωτερικότητας ποια είναι τα χαρακτηριστικά
- Του Νέου Σχολείου?
- των Νέων μαθητών ?
- των Νέων εκπαιδευτικών?

- Σύγκρινε με τα χαρακτηριστικά στο <http://neamathisi.com/learning-by-design/the-new-school/>

Νεωτερικότητα και Παιδαγωγική

Η εκπαιδευτική εμπειρία που σχεδιάστηκε ώστε να ανταποκρίνεται στις διάφορες φάσεις εξέλιξης της νεωτερικότητας μπορεί να χαρακτηριστεί ως

- *διδακτική,*
- *αυθεντική ή και*
- *μετασχηματίζουσα* (Kalantzis & Cope, 2012).

Η ΖΩΗ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΤΟ ΠΡΟΣΦΑΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ	ΑΥΘΕΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΠΙΟ ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΕΠΟΧΕΣ	ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΠΡΟΣ ΤΗ ΝΕΑ ΜΑΘΗΣΗ
Διάσταση 1: Αρχιτεκτονική	Σχολική αίθουσα τριάντα μαθητών που παρακολουθούν έναν εκπαιδευτικό.	Βέλτιστη αξιοποίηση των παλαιών αιθουσών, νέα διευθέτηση του χώρου.	- Ευέλικτοι χώροι, χωρίς φυσικά σύνορα. - Διά βίου μάθηση, που καλύπτει όλο το εύρος της ανθρώπινης ζωής.
Διάσταση 2: Λεκτική	- Ο δάσκαλος σχεδόν μονοπωλεί το μάθημα. Οι περισσότεροι μαθητές μένουν σιωπηλοί τον περισσότερο χρόνο.	- Περισσότερος διάλογος μεταξύ των μαθητών.	- Οριζόντιος διάλογος μεταξύ μαθητών και μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών. Ο εκπαιδευτικός είναι ο σχεδιαστής του μαθησιακού περιβάλλοντος.
Διάσταση 3: Διυποκειμενική	- Συγκεντρωτικό και ιεραρχικό εκπαιδευτικό σύστημα. Ο εκπαιδευτικός είναι το μέσο μετάδοσης της γνώσης. Ο δάσκαλος διατάζει και οι μαθητές υπακούουν.	- Δραστηριότητες που έχουν στο επίκεντρο το μαθητή.	- Διαδραστικότητα παντού. - Ποικιλομορφία σχέσεων μεταξύ εκπαιδευτικού και εκπαιδευομένου.
Διάσταση 4: Κοινωνικοπολιτισμική	- Όλοι οι μαθητές θεωρούνται ίδιοι. - Το πρόγραμμα σπουδών δεν κάνει καμία διάκριση μεταξύ των μαθητών.	- Περιθώριο για εξατομικευμένη και αυτορρυθμιζόμενη μάθηση. - Ελλιπής ή επιφανειακή αναγνώριση της διαφοράς.	- Σφαιρική και διαφοροποιημένη μάθηση, βασιζόμενη στις δυνατότητες και τις δυνάμεις του κάθε μαθητή.
Διάσταση 5: Ιδιοκτησιακή	- Ιδιωτικοί χώροι: «η τάξη μου» (δάσκαλος) και «η δουλειά μου» (μαθητής).	- Η τάξη ανοίγει στον έξω κόσμο και η ομαδική δουλειά αναβαθμίζεται.	- Συνεργατικός τρόπος μάθησης παντού και ανά πάσα στιγμή.
Διάσταση 6: Επιστημολογική	- Μετάδοση ορθών γεγονότων και αδιαμφισβήτητων θεωριών από τους δασκάλους στους μαθητές.	- Γενικοί μαθησιακοί στόχοι που υπηρετούνται από ανάλογο πρόγραμμα σπουδών.	- Συμμετοχή των μαθητών στο σχεδιασμό της γνώσης.
Διάσταση 7: Παιδαγωγική	- Οι μαθητές ως παθητικοί δέκτες της γνώσης: γεγονότων, θεωριών, αληθειών, αστικών αξιών.	- Βιωματική μάθηση, μάθηση του τρόπου μάθησης. - Οι μαθητές ως ερευνητές.	- Ο εκπαιδευτικός ως σχεδιαστής της παιδαγωγικής μεθόδου. - Ο εκπαιδευόμενος ως συμμετέχων στο σχεδιασμό της μάθησης.
Διάσταση 8: Ηθική	- Η πειθαρχία και η ομοιομορφία οδηγούν στην επιτυχία – αν αποτύχεις, θα φταις εσύ.	- Απόφοιτοι με κριτικό πνεύμα και πολίτες που συμμετέχουν. - Δίνεται η «ευκαιρία» να ενταχθεί ο μαθητής στο «κυρίως ρεύμα» της κοινωνίας.	- Άτομα που μπορούν να διαχειριστούν την αλλαγή, να διακρίνουν διαφορετικά νοήματα, να αντιμετωπίσουν την πολυμορφία και να είναι δημιουργικοί και καινοτόμοι.

Παιδαγωγική

- Η παιδαγωγική αντίστοιχα έχει χαρακτηριστεί ως:
- Μιμητική/ παραδοσιακή
- Συνθετική/προοδευτική και
- Αναστοχαστική

- Βλ. <http://neamathisi.com/new-learning/>

Μιμητική παιδαγωγική (1)

- Η μιμητική παιδαγωγική (Kalantzis & Cope, 2008), προϊόν της πρώιμης νεωτερικότητας, αναφερόταν κυρίως
 - στην μεταφορά και **αναπαραγωγή** της συγκεκριμένης γνώσης μέσα από αδιάψευστες αλήθειες και κανόνες.
- Η εμπειρική αλήθεια,
 - ο **ρασιοναλισμός** μαζί με
 - την παθητική εκμάθηση,
 - την ομοιομορφία και την απόλυτη μετρησιμότητα του σωστού αποτελέσματος,
- οριοθετούσαν μια παιδαγωγική φιλοσοφία που ανταποκρινόταν στις ανάγκες των νεωτερικών κοινωνιών του 19ου αιώνα και των αρχών του 20ου.

Μιμητική παιδαγωγική (2)

- Το αναλυτικό πρόγραμμα στηρίζονταν
 - στη μεταφορά περιεχομένων, γεγονότων και δεδομένων,
- τα οποία διδάσκονταν με ένα διακριτό τρόπο μέσα από συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα που διδάσκονταν με καθορισμένη και πάγια ακολουθία.
- Η γνώση παραγόταν έξω και πέρα από το σχολείο και προσφερόταν ως κάτι που έπρεπε να απορροφηθεί (Doll, 1993)

Συνθετική παιδαγωγική

- Η συνθετική παιδαγωγική και τα Αναλυτικά Προγράμματα, που καθιερώθηκαν από τα μέσα μέχρι τα τέλη του 20ου αιώνα, ήταν περισσότερο σχετικά και προσαρμοσμένα στις ανάγκες, στην **εμπειρική/βιωματική γνώση** των μαθητών αλλά και στην διαφορετικότητα.
- Ήταν πιο δημοκρατικά και βασίζονταν στη **διαπραγμάτευση** και στο διάλογο μεταξύ των μετόχων της κοινότητας μάθησης σχετικά με το περιεχόμενο.
- Ο **εποικοδομητισμός** αποτέλεσε μια μορφή συνθετικής παιδαγωγικής, αναδεικνύοντας
 - τον κεντρικό και ενεργητικό ρόλο του μαθητή στον ανασχεδιασμό της γνώσης και της μάθησης με βάση τις ιδιαίτερες κοινωνικοπολιτισμικές και γλωσσικές του προσλαμβάνουσες (Vygotsky, 1978), οι οποίες έγιναν αντικείμενο μάθησης.

Κριτική

- Η συνθετική παιδαγωγική δέχθηκε κριτική για
 - την αποδοτικότητα και
 - για το ότι δεν προωθούσε την ισότητα και
 - τη βαθύτερη πνευματική ανάπτυξη,
 - την διαπολιτισμική επικοινωνία και αλληλόδραση των μαθητών.
- Επισημάνθηκε ιδιαίτερα ότι
 - οι μαθητές καθελώθηκαν σε μια επιφανειακή μάθηση
 - χωρίς να αμφισβητείται η ήδη υπάρχουσα γνώση και πάντα μέσα στη ζώνη της επικείμενης/εγγύτερης ανάπτυξης (zone of cultural proximity) (Kalantzis & Cope, 2008).
 - Η αναδόμηση της γνώσης γινόταν μόνο και μόνο για να επανακατασκευαστεί στην ίδια δεδομένη, από το σύστημα, μορφή της.

Αναστοχαστική παιδαγωγική

- Η *αναστοχαστική παιδαγωγική* (reflexive pedagogy), σύμφωνα με τους Kalantzis & Cope (2008: 202-205), εμπλέκει τους μαθητές/εκπαιδευτικούς στη **διαδικασία της μάθησης με έναν σύνθετο και διαλεκτικό τρόπο.**
- Ανταποκρίνεται δε στην πολιτισμική διαφορετικότητα και την αλληλοσυμπληρωματικότητα της διαφορετικότητας των μαθητών με ομαδοσυνεργατικό τρόπο.
- Οι μαθητές αναδεικνύονται ως (συν)δημιουργοί και σχεδιαστές της γνώσης αξιοποιώντας
 - τη μετασχηματίζουσα μάθηση (νέα γνωστικά και μεταγνωστικά σχήματα ανάλυσης),
 - τα αυθεντικά και ποικίλα γνωστικά μέσα (πολυτροπικότητα) αναπαράστασης της γνώσης, καθώς και
 - καλά σχεδιασμένες διαδικασίες μάθησης που αξιοποιούν την εμπειρία, την θεωρητικοποίηση, την ανάλυση και την εφαρμογή (Kalantzis & Cope, 2005).

Αναστοχαστικά ΑΠ

- Η σύγχρονη κοινωνία της μετανεωτερικότητας απαιτεί Αναλυτικά Προγράμματα (ΑΠ) που οικοδομούν
 - στις μιμητικές και συνθετικές παιδαγωγικές προσεγγίσεις της νεωτερικότητας
- αλλά και τις επεκτείνουν στοχεύοντας
 - στο σχεδιασμό,
 - τον αναστοχασμό και
 - στο μετασχηματισμό της γνώσης

Στόχοι αναστοχαστικών ΑΠ (1)

Τα σύγχρονα μετανεωτερικά ΑΠ κινούνται πέρα από την απλή μεταφορά γνώσης ή την επιφανειακή αναδόμησή της και καλλιεργούν την ικανότητα των μαθητών για:

- **αναστοχασμό** (reflection) σε θέματα
 - κοινωνικοοικονομικού, πολιτικού και πολιτισμικού πλουραλισμού για τη διαμόρφωση κριτικών και θετικών στάσεων,
- **αναστοχαστική δράση** (reflective action) και ενεργή ιδιότητα του πολίτη (citizenship),
- **μετασχηματισμό** (transformation) και κοινωνική αλλαγή, διαμόρφωση μιας φιλοσοφίας **κατανόησης και αποδοχής** της πολιτισμικής διαφορετικότητας και όχι μόνο της εθνοπολιτισμικής ετερότητας του σχολείου

Στόχοι αναστοχαστικών ΑΠ (2)

Τα σύγχρονα μετανεωτερικά ΑΠ κινούνται πέρα από την απλή μεταφορά γνώσης ή την επιφανειακή αναδόμησή της και καλλιεργούν την ικανότητα των μαθητών για:

- **διαχείριση της διαφορετικότητας** (managing diversity) μέσα από σύνθεση, συνεργατικότητα, διαπραγμάτευση, ανάληψη ρίσκου και δημιουργική αντιπαράθεση, και για
- **δημιουργία μιας παγκόσμιας συνείδησης** με παράλληλη αξιοποίηση της παγκοσμιοποιημένης τοπικότητας, της πολιτισμικής και γλωσσικής ετερότητας σχολικό περιβάλλον και την διεθνή και διαπολιτισμική ανταλλαγή μέσω προγραμμάτων (Cahill, 2001, Doll, 2003, Kalantzis & Cope, 2005)

ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ

- Το μετανεωτερικό/αναστοχαστικό ΑΠ
- αντιπροσωπεύει την μεταβολή
 - από το προβλεπόμενο και προκαθορισμένο στο διαλεκτικό και από την κανονιστική αλήθεια των διακριτών γνωστικών αντικειμένων και επιστημών στον πλουραλισμό και την πολυτροπικότητα της γνώσης.
- είναι πιο **ανθρωποκεντρικό και ρεαλιστικό**,
 - με μια ισορροπημένη έμφαση τόσο στις φυσικές/θετικιστικές επιστήμες που προωθούν θέματα όπως η μέτρηση, η πιθανολόγηση, η κανονικότητα,
 - όσο και στις ανθρωπιστικές επιστήμες που αντιπροσωπεύουν τη χαοτική σύγχρονη πραγματικότητα και την κατασκευή της γνώσης μέσα από την κοινωνικοπολιτισμική αλληλεπίδραση, την ερμηνευτική και τη μετασχηματίζουσα σκέψη και δράση (Doll, 1993).

Δραστηριότητα

- Δώστε ένα σύντομο ορισμό στους παρακάτω σημαντικούς όρους. Συζητήστε τους.
 - Αναστοχασμός
 - Μετασχηματισμός
 - Μετασχηματίζουσα μάθηση

Δραστηριότητα: βιώνοντας το νέο / 15'

- Ο κόσμος των μαθητών μου. Δείτε το βίντεο και απαντήστε πως θα αντιμετώπιζε η διδακτική εκπαίδευση τα παιδιά που προέρχονται από την Ινδία;
- <http://www.youtube.com/watch?v=ojeR1fOKvA>

(Σε 4άδες)

ΝΕΑ ΜΑΘΗΣΗ	ΜΑΖΙΚΗ, ΘΕΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΤΟ ΠΡΟΣΦΑΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ	«ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΟΣ» ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ: ΠΙΟ ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ	ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΜΕΣΟ ΜΕΛΛΟΝ: ΝΕΑ ΜΑΘΗΣΗ
Διάσταση 1: Η κοινωνική σημασία της εκπαίδευσης	Διατηρεί τη σημασία της για τη μετάδοση βασικών δεξιοτήτων και της κοινωνικής πειθαρχίας.	Αναβαθμισμένος ρόλος ως οικονομική δύναμη, ως μονοπάτι συμμετοχής και ως μέσο προσωπικής επίτευξης.	Βασικό κομμάτι της νέας «κοινωνίας της γνώσης».
Διάσταση 2: Οι θεσμικοί χώροι της μάθησης	Η εκπαίδευση συντελείται κυρίως σε θεσμικό πλαίσιο, σε σχολεία και πανεπιστήμια.	Συντελείται όλο και περισσότερο εκτός θεσμικού πλαισίου.	Συντελείται παντού: στο χώρο εργασίας, στο παιχνίδι, μέσω των ΜΜΕ· συνδυασμός τυπικής, μη τυπικής και άτυπης μάθησης.
Διάσταση 3: Τα εργαλεία της μάθησης	Παραδόσεις καθηγητών, σχολικά εγχειρίδια, βιβλία εργασιών των μαθητών.	Χρησιμοποιεί ευρύτερη γκάμα διδακτικών μέσων.	Χρήση νέων μέσων (όπως το διαδίκτυο), που δεν απαιτούν την παρουσία των εκπαιδευομένων στην αίθουσα διδασκαλίας ή να βρίσκονται όλοι «στην ίδια σελίδα».
Διάσταση 4: Τα αποτελέσματα της μάθησης	Έμφαση σε πραγματολογικές γνώσεις.	Εστιάζει όλο και περισσότερο στη διδασκαλία του τρόπου μάθησης.	Έμφαση σε πρακτικές δεξιότητες, όπως η ικανότητα να γνωρίζεις πώς και από πού μπορείς να αντλήσεις μία πληροφορία.
Διάσταση 5: Η ισορροπία στη σχέση εκπαιδευτή-εκπαιδευομένου	Ιεραρχική σχέση. Ο δάσκαλος και το κείμενο μεταδίδουν γνώση στους μαθητές .	Περισσότερο ισότιμη σχέση, με πιο ενεργή συμμετοχή των μαθητών .	Οι εκπαιδευτικοί καλλιεργούν περιβάλλον που επιτρέπει την παραγωγή γνώσης από τους ίδιους τους εκπαιδευόμενους
Διάσταση 6: Η σημασία της διαφορετικότητας των μαθητών	Το ενιαίο πρόγραμμα σπουδών φαντάζει ως η ευκολότερη και καλύτερη επιλογή.	Οι διαφορές αναγνωρίζονται όλο και περισσότερο.	Σαφής αναγνώριση ότι κατά τη διαδικασία της διδασκαλίας πρέπει να συνυπολογίζονται τα διαφορετικά χαρακτηριστικά των μαθητών για να είναι αποτελεσματική η εκπαίδευση.
Διάσταση 7: Η σχέση του νέου με το παλιό	Η εκπαίδευση είναι θεσμός σε μεγάλο βαθμό ομοιογενής και προβλέψιμος.	Ο θεσμός της εκπαίδευσης αμφισβητείται όλο και περισσότερο από εναλλακτικές προσεγγίσεις.	Ποικιλομορφία χώρων και τύπων μάθησης. Συνδυασμός νέων προσεγγίσεων και ανανεωμένων μεθόδων.
Διάσταση 8: Ο επαγγελματικός ρόλος του δασκάλου	Ο εκπαιδευτικός είναι δημόσιος λειτουργός που λαμβάνει και εκτελεί πιστά τις εντολές της διοίκησης και διδάσκει προγράμματα σπουδών που διαμορφώνονται κεντρικά.	Προσδοκία για μεγαλύτερη πρωτοβουλία και ανάληψη ευθυνών από τους εκπαιδευτικούς	Ο εκπαιδευτικός είναι υπεύθυνος επαγγελματίας, ικανός να λειτουργεί ανεξάρτητα, ως διανοούμενος και κοινωνικός επιστήμονας.

ΜΑΘΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΦΟΡΝΤΙΣΜΟΣ: ΤΟ ΠΡΟΣΦΑΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ	ΜΕΤΑΦΟΡΝΤΙΣΜΟΣ: ΠΙΟ ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΕΠΟΧΕΣ	ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΙΑ: ΠΡΟΣ ΤΗ ΝΕΑ ΜΑΘΗΣΗ
Διάσταση 1: Τεχνολογία	<ul style="list-style-type: none"> - Μαζική παραγωγή. - Βαριά βιομηχανία. Η αξία ενσωματώνεται στο κεφάλαιο, όχι στις δεξιότητες των εργατών. 	<ul style="list-style-type: none"> - Εισαγωγή πληροφοριακών συστημάτων, παραγωγή σε μικρές παρτίδες, ευέλικτη εξειδίκευση, προσαρμόσιμα συστήματα. 	<ul style="list-style-type: none"> - Μεγαλύτερη έμφαση στους κλάδους γνώσης και κουλτούρας, αναγνώριση της παγκοσμιοποίησης και των πολιτισμικών διαφορών – η αξία αποδίδεται στα άυλα στοιχεία της «οικονομίας της γνώσης».
Διάσταση 2: Διοίκηση	<ul style="list-style-type: none"> - Αυστηρή ιεραρχία, εργασιακή πειθαρχία, διοίκηση μέσω εντολών, συγκεντρωτισμός της γνώσης και του ελέγχου. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ομαδική εργασία, υπευθυνότητα του εργαζομένου, συναινετικό μοντέλο διοίκησης: οι εργαζόμενοι ασπάζονται την εταιρική κουλτούρα, έχουν κοινές αξίες, κοινό όραμα και κοινή αποστολή. 	<ul style="list-style-type: none"> - Αναγνώριση των διαφορών, τοπικών και παγκόσμιων. - Διοίκηση μέσω συμμετοχικών και συνεργατικών διαδικασιών.
Διάσταση 3: Εκπαίδευση και δεξιότητες των εργαζομένων	<ul style="list-style-type: none"> - Επιμερισμός εργασίας, εξειδίκευση. Τα μηχανήματα και το σύστημα έχουν σχεδιαστεί από ελάχιστους εργαζομένους με υψηλές γνώσεις και δεξιότητες, και τα λειτουργούν οι πολλοί ανειδίκευτοι εργάτες. - Διδακτική εκπαίδευση, πειθαρχία, στοιχειώδεις γνώσεις για τους περισσότερους μαθητές, επιλογή ελαχίστων που θα στελεχώσουν την αυριανή μορφωμένη ελίτ. 	<ul style="list-style-type: none"> - Πολλαπλές δεξιότητες: μεγάλο εύρος δεξιοτήτων που μπορούν να εφαρμοστούν ευέλικτα. - Αυθεντική εκπαίδευση, μαθητοκεντρική διερεύνηση, που οικοδομεί την υπευθυνότητα και δίνει κίνητρα στο μαθητή. 	<ul style="list-style-type: none"> - Νέες και διαρκώς μεταβαλλόμενες απαιτήσεις για γνώσεις. Απατούνται επίσης πρωτοβουλία, ευελιξία, καινοτομία και δημιουργικότητα. - Αποδίδεται μεγάλη σημασία στις διαπροσωπικές δεξιότητες, όπως στην ικανότητα συνεργασίας με άλλους. - Πολυδύναμος εργαζόμενος: Δίνεται μεγάλη σημασία στην ποικιλομορφία των δραστηριοτήτων και εμπειριών του εργαζομένου. - Μετασχηματιστική εκπαίδευση: Κεντρική θέση στην οικονομική και κοινωνική ζωή της κοινωνίας της γνώσης.
Διάσταση 4: Αγορές και κοινωνία	<ul style="list-style-type: none"> - Φτηνά προϊόντα, απευθυνόμενα σε μεγάλες αγορές, μαζική κατανάλωση ομοιογενών προϊόντων. - Μαζική κουλτούρα, πολιτισμική ομοιομορφία και συμμόρφωση. 	<ul style="list-style-type: none"> - Διαφοροποιημένες αγορές. - Μεταφορά των φορντικών μονάδων παραγωγής στον αναπτυσσόμενο κόσμο. 	<ul style="list-style-type: none"> - Μαζική εξατομίκευση για εξειδικευμένες αγορές, σύνδεση με πολλές και ετερόκλητες τοπικές και παγκόσμιες αγορές. - Κοινωνία της γνώσης: Οικονομική και κοινωνική αναγνώριση των ανθρώπινων ικανοτήτων και της ανθρώπινης γνώσης.

Συνέργεια νέας μάθησης & ΔΕ

- Ενιαία προσέγγιση της μάθησης για συμπερίληψη και μετασχηματισμό
- Η ΔΕ αφορά όλους τους μαθητές μέσω διαχείριση διαφορετικότητας
- Διαφοροποιημένης διδασκαλίας (διαθεματικότητα, διαδραστικότητα, αμοιβαιότητα και αλληλεπίδραση)
- Νέος ρολος εκπαιδευτικού για μετασχηματισμό και αλλαγή του πολιτισμικού προτύπου διδασκαλίας που
 - εφαρμόζει στην πράξη αυτό που ευαγγελίζεται η διαπολιτισμική παιδαγωγική περί σεβασμού, αλληλεγγύης, αλλαγής στερεοτύπων, διαπολιτισμικής ανταλλαγής και αμοιβαιότητας, ξεκινώντας από την **αλλαγή του ίδιου του προτύπου του εκπαιδευτικού ως επαγγελματία, πολίτη και ατόμου.**
- Εμπλοκή των μαθητών και της διαφορετικότητάς τους
- Νέοι χώροι διαπολιτισμικής εμπλοκής και αμοιβαιότητας

Δραστηριότητα: αναλύοντας λειτουργικά 30'

- Σκέψου τα τρία μοντέλα διδασκαλίας και μάθησης και σχολίασε το βιντεο πώς θα μπορούσε να διαφοροποιηθεί η διδασκαλία του Γάλλου εκπαιδευτικού;
- <http://www.youtube.com/watch?v=CZJWhSfXTWE>

(Σε 4άδες)

Δραστηριότητα: αναλύοντας κριτικά 30'

- Ποιες είναι οι βασικές ενστάσεις για τον πολυπολιτισμό;
- Ποιες οι συνέπειες των λόγων του Βρετανού Πρωθυπουργού για την κοινωνία και την εκπαίδευση;
- http://www.youtube.com/watch?v=p43K0_5Izbk

(Σε 4άδες)

Πηγές

- Kalantzis & Cope: New learning and Learning by Design βλέπε:
<http://newlearningonline.com/learning-by-design/>
- Αρβανίτη, Ε., 2011, **Αναλυτικά Προγράμματα και αναστοχαστική νεωτερικότητα: Μια διαπολιτισμική προσέγγιση**, Πρακτικά Συνεδρίου Παιδαγωγικής Εταιρείας, Ιωάννινα.

Τέλος Ενότητας